بین الملل

رایزنی تلفنی وزیر خارجه مصر با عراقچی و همتای پاکستانی

وزیر خارجه مصر در تماس تلفنی با همتایان ایرانی و پاکستانی خود ضمن اعلام حمایت از ادامه روند گفت‌وگوهای ایران و آمریکا، دستیابی به توافق را فرصتی واقعی برای پایان دادن به تنش‌ها و حرکت به‌سوی ثبات در منطقه توصیف کرد.

به گزارش زمان به نقل از ایرنا، وزارت خارجه مصر در بیانیه‌ای اعلام کرد که بدر عبدالعاطی، وزیر امور خارجه، همکاری بین‌المللی و امیر مصریان خارج از کشور در گفت‌وگوی تلفنی با محمد اسحاق دار، معاون نخست‌وزیر و وزیر خارجه پاکستان آخرین تحولات مذاکرات میان جمهوری اسلامی ایران و آمریکا و تلاش‌های صورت‌گرفته برای رسیدن به توافق میان دو طرف را بررسی کرده است. طبق گزارش پیگاه صدی البلد، عبدالعاطی در این تماس بر ضرورت تداوم تلاش‌های دیپلماتیک برای دستیابی به توافق تأکید کرد و گفت باید از این فرصت برای پایان دادن به جنگ و حمایت از ثبات منطقه‌ای استفاده شود. همزمان، وزیر خارجه مصر در تماس دیگری با سید عباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در جریان آخرین روند مذاکرات و گفت‌وگوهای جاری قرار گرفت. وزیر خارجه مصر همچنین بر حمایت قاهره از همه تلاش‌هایی که به کاهش تنش، پایان درگیری‌ها و تأمین منافع همه طرف‌ها منجر شود تأکید کرد و گفت چنین توافقی می‌تواند به تقویت امنیت و ثبات منطقه‌ای کمک کند.

رافائل گروسی برای دبیرکلی سازمان ملل اعلام آمادگی کرد

مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اعلام کرده است که برای تصدی دبیرکلی سازمان ملل متحد علاقه‌مند به نامزدی است.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در جریان یک نشست خبری در وین اعلام کرد که تمایل دارد در رقابت برای تصدی سمت دبیرکل سازمان ملل متحد حضور داشته باشد. طبق گزارش سایت شبکه روسیا الیوم، گروسی در تشریح نگاه خود به این جایگاه گفت دبیرکل سازمان ملل نباید در نقش «قاضی» ظاهر شود، بلکه مأموریت اصلی او حل مسائل و مدیریت بحران‌ها است. او همچنین تأکید کرد که به الگوی «دبیرکل عمل‌گرا» باور دارد؛ رویکردی که به‌جای سرزنش و متهم‌سازی علنی طرف‌ها، بر حفظ مسیرهای ارتباطی و پیشبرد گفت‌وگو برای رسیدن به راه‌حل متمرکز است. مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در ادامه گفت که نماینده عالی سازمان ملل برای ایفای نقش مؤثر، ناگزیر از حفظ کانال‌های ارتباطی با رهبران و بازیگران اصلی سیاسی است و اگر طرف مقابل صرفاً با برچسب‌زنی مواجه شود، امکان پیشبرد گفت‌وگو و حل اختلاف‌ها کاهش می‌یابد. گروسی در توضیح این رویکرد، به تجربه خود در تعاملات مرتبط با جنگ میان روسیه و اوکراین اشاره کرد و آن را نمونه‌ای از تلاش برای حفظ مسیر دیپلماتیک دانست. گروسی ۶۵ ساله که تابعیت آرژانتینی دارد، از چهره‌هایی است که نام او در گمانه‌زنی‌ها درباره جانشینی آنتونیو گوترش مطرح شده است. دوره دبیرکلی گوترش در ۳۱ دسامبر ۲۰۲۶ (۱-۰ دی) به پایان می‌رسد.

نگرانی تل‌آویو از اقدامات بی‌سابقه مصر و ترکیه

یک روزنامه عبری زبان به نگرانی های رژیم صهیونیستی در قبال توسعه همکاری های نظامی میان مصر و ترکیه اشاره کرد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، روزنامه عبری معاریو گزارش داد، همکاری نظامی روزافزون مصر و ترکیه معادلات قدرت در منطقه را تغییر داده و تل آویو را در برابر چالش های امنیتی جدیدی قرار می دهد. در این گزارش آمده است، دو کشور یک رزمایش هوایی مشترک در چند پایگاه مصر را آغاز کرده اند؛ اقدامی که بی سابقه بوده و بعد از چند ماه از نخستین رزمایش دریایی مشترک میان آنها طی ۱۳ سال گذشته صورت می گیرد. بر اساس این گزارش، منابع نزدیک به حزب حاکم در ترکیه از تمایل آنکارا برای ایجاد یک راهبرد منطقه ای جدید با مشارکت مصر خبر داده اند به طوری که آمریکا از هیئت های سیاسی خود در قاهره و آنکارا خواسته در خصوص ماهیت این روابط تحقیق کنند. سرویس های اطلاعاتی آمریکا به تازگی افزایش قابل توجهی را در حجم و سطح همکاری میان وزارت خانه های دفاع مصر و ترکیه رصد کرده اند.

تدابیر کوبا برای مقابله با محاصره آمریکا

رئیس جمهور کوبا با اشاره به مقاومت مردم این کشور در برابر تجاوزات چند جانبه آمریکا به تدابیر کوبا برای عبور از این بحران اشاره کرد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، «میگل دیاز - کانل» رئیس‌جمهور کوبا در گفتگو با خبرنگاران تاکید کرد، تجاوزات چند جانبه آمریکا علیه این کشور زندگی روزمره مردم را دچار مشکل کرده اما ملت قهرمانی مانند ملت کوبا می تواند در برابر این تجاوزات بایستد. وی اضافه کرد، آمریکا نمی تواند بیندیرد که انقلاب کوبا همچنان با وجود شدیدترین فشارها پابرجاست. ادعای واشنگتن در خصوص این که کوبا یک کشور شکست خورده است صحت ندارد.

خون شهدای جنگ ۱۲ روزه منجر به تقویت وحدت ملی شد

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت خون مطهر شهیدان جنگ تحمیلی دوم به مشیت الهی مایه استحکام بیشتر وحدت ملی، تجدید روح مقاومت و ایستادگی ملت مؤمن ایران در برابر دشمنان شد.

به گزارش زمان به نقل ازمجمع تشخیص مصلحت نظام، آیت‌الله صادق آملی لاریجانی به مناسبت نخستین سالگرد شهادت سرداران بزرگ اسلام در جنگ ۱۲روزه، در پیامی در شبکه اجتماعی خود نوشت: اکنون که یک سال از شهادت سرداران بزرگ اسلام؛ شهیدان باقری، سلامی، حاجی‌زاده، رشید و دیگر شهدای جنگ تحمیلی دوم همچون شهید دکتر طهرانچی می‌گذرد، بیش از پیش آشکار شده است که دشمنان ایران، با همه خباثت و جنایت خود، به اقتراض شوم خویش نرسیدند. وی تاکید کرد: اگرچه اراده جبّاران آمریکایی و صهیونیستی بر تضعیف و فروپاشی نظام اسلامی و ایجاد تفرقه در میان ملت ایران قرار گرفته بود، اما خون مطهر این شهیدان به مشیت الهی مایه استحکام بیشتر وحدت ملی، تجدید روح مقاومت و ایستادگی ملت مؤمن ایران در برابر دشمنان شد.

سخنگوی قوه قضاییه: با افزایش قیمت‌های غیرموجه خودرو برخورد می‌شود

عفو ۱۳۹ محکوم به اعدام با موافقت رهبر انقلاب

سخنگوی قوه قضاییه با اشاره به عفو اخیر محکومان توسط رهبر معظم انقلاب، گفت: برای نخستین بار ۱۳۹ نفر از محکومان به مجازات سلب حیات و اعدام مشمول عفو قرار گرفتند و این افراد فاقد شاکی خصوصی و سابقه جرایم امنیتی بودند و با توجه به اصلاح رفتار، ابراز ندامت و طی کردن فرآیندهای اصلاحی در زندان، شرایط بهره‌مندی از عفو را پیدا کردند.

به گزارش زمان به نقل ازایرنا، اصغر جهانگیر دیروز شنبه در جمع خبرنگاران در پاسخ به سوالی درباره معیارهای عفو اخیر زندانیان توسط رهبر معظم انقلاب، اظهار کرد: در شرایطی که بسیاری از کشورها در دوران بحران و جنگ از اعمال عفو خودداری می‌کنند، نظام جمهوری اسلامی ایران با رویکردی مبتنی بر رأفت اسلامی، زمینه بهره‌مندی تعدادی از محکومان از عفو و تخفیف مجازات را فراهم کرد و این عفو با موافقت رهبر معظم انقلاب اسلامی انجام شد و شماری از محکومان از آزادی یا تخفیف مجازات برخوردار شدند. جهانگیر تصریح کرد: افرادی که در جرایم امنیتی و حوادث اخیر نقش داشتند، مشمول این عفو نشدند و از ابتدا از فهرست عفو مستثنا بودند. سخنگوی قوه قضاییه در پاسخ به سوالی درباره برنامه‌های دستگاه قضایی در حوزه پیشگیری از جرم، از کاهش جرایم در برخی حوزه‌های مهم از جمله سرقت، تصادفات و تغییر کاربری اراضی خبر داد. جهانگیر با اشاره به برنامه‌های سالانه قوه قضاییه در زمینه کاهش جرایم، اظهار کرد: دستگاه قضایی هر سال برنامه‌ای جامع را تدوین و به سراسر کشور ابلاغ می‌کند و دادستان‌ها، دادگستری‌ها و معاونت‌های پیشگیری از وقوع جرم موظف هستند اقدامات لازم را در چارچوب این برنامه‌ها طراحی و اجرا کنند. وی افزود: علاوه بر برنامه‌های عادی و مستمر، در شرایط خاص و در مواجهه با تهدیدها و چالش‌های ویژه، برنامه‌های فوق‌العاده‌ای نیز در دستور کار قرار می‌گیرد. به گفته سخنگوی قوه قضاییه، پس از آنکه «دشمن صهیونیستی» در جنگ ۱۲ روزه سال گذشته به اهداف خود دست نیافت، تلاش کرد با سوءاستفاده از نارضایتی‌های اقتصادی و برنامه‌ریزی برای ایجاد ناآرامی، زمینه آشوب و بی‌ثباتی را در کشور فراهم کند. در چنین شرایطی، دستگاه قضایی به عنوان ضامن اجرای قانون و عدالت، وظیفه خود می‌داند با رویکردی ویژه و فوق‌العاده وارد عمل شود. سخنگوی قوه قضاییه در پاسخ به سوالی درباره افزایش قیمت خودرو و اقدامات دستگاه قضایی در این زمینه، اظهار کرد: افزایش قیمت خودرو را باید در چارچوب تحولات اقتصادی کشور بررسی کرد؛ چرا که رشد قیمت مواد اولیه، افزایش دستمزدها و بالا رفتن هزینه‌های تولید، به‌طور طبیعی بر قیمت نهایی محصولات تأثیر می‌گذارد. وی افزود: با وجود این شرایط، به دلیل اهمیت صنعت خودرو در زندگی مردم، دستگاه‌های نظارتی و جمله سازمان بازرسی کل کشور و سازمان تعزیرات حکومتی به‌صورت مستمر بازار را رصد می‌کنند و هر زمان افزایش قیمت غیرموجه یا خارج از ضوابط قانونی مشاهده شود، اقدامات لازم را در دستور کار قرار می‌دهند. سخنگوی قوه قضاییه تأکید کرد، اقدامات دستگاه قضایی در این زمینه، حقوق مصرف‌کنندگان مورد توجه قرار گیرد و هم شرایط فعالیت تولیدکنندگان و قطعه‌سازان به گونه‌ای باشد که امکان ادامه تولید برای آنها فراهم بماند. جهانگیر ادامه داد: اگر صرفاً از طریق قیمت‌گذاری دستوری مانع افزایش قیمت برخی کالاها شویم، اما برای سایر مؤلفه‌های مؤثر بر تولید از جمله هزینه قطعات، مواد اولیه و سایر هزینه‌های جاری چاره‌اندیشی نشود، ممکن است تولیدکنندگان با مشکلات جدی، زیان‌دهی یا حتی تعطیلی واحدهای تولیدی مواجه شوند. وی خاطرنشان کرد: در همین راستا جلسات مختلفی میان دولت، دستگاه‌های نظارتی و قوه قضاییه برگزار شده و روند بررسی موضوع همچنان ادامه دارد تا ضمن حمایت از تولید، حقوق مردم نیز تا حد امکان تأمین و تضمین شود.

ادعای سی‌ان‌ان درباره تدابیر ایران برای حفاظت از ذخایر اورانیوم

شبکه سی‌ان‌ان به نقل از منابع آگاه مدعی شد که ایران در پی تهدیدهای دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا به انجام عملیاتی برای ضبط و خارج کردن ذخایر اورانیوم استحکامات و تدابیر دفاعی پیرامون تاسیسات اتمی خود را برای حفاظت از آن‌ها در برابر نگرار هرگونه تجاوزگری تقویت کرده است.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، پنج منبع آگاه که در جریان ارزیابی‌های اطلاعاتی آمریکا قرار دارند در گفت‌وگویی مدعی شدند که در هفته‌های اخیر، ایران تلاش‌ها برای مسدود کردن دسترسی به ذخایر اورانیوم تنی‌شده با خلوص بالای خود به شدت افزایش داده و جمله تخریب تونل‌های تاسیسات اتمی و کار گذاری تله‌های انفجاری در ورودی‌های آن‌ها. سی ان ان پیش از این در گزارشی ادعایی از توقف طرح فوق سری آمریکا برای اعزام نیروهای ایرانی برای دستیابی به اورانیوم تنی‌شده ایران پس از آگاهی از خطرات شدید این عملیات از جمله تلفات سنگین نیروهای آمریکایی و فروپاشی اقتصادی جهان خبر داده بود. این شبکه خبری در گزارش خود از آماده‌سازی‌های ایران برای حفاظت از دارایی‌های هسته‌ای خود با استناد به ادعای منابع آگاه نوشته است: دستیابی به حدود نیم تن اورانیوم تنی‌شده با خلوص بالا اکنون بسیار دشوارتر، خطرناک‌تر و زمان‌برتر از دنها یک ماه پیش است؛بررسی موضوع تنی‌سازی اورانیوم از سوی ایران و ذخایر اورانیوم با خلوص بالای آن قرار است به یک فرصت مذاکراتی پس از امضای تفاهم‌نامه پایان جنگ موکول شود. موضوع ذخایر اورانیوم ایران یکی از مسائلی بود که ترامپ بارها با تغییر موضع بر سر آن در روند مذاکرات تهران-واشنگتن با میانجیگری پاکستان مالح‌تراشی کرده بود. او اظهارات مختلفی را درباره سرنوشت این مواد مطرح کرده بود که از جمله آن‌ها اقدام نظامی برای ضبط این مواد بود. اگرچه او بعدا در پیامی که به گفته رسانه‌ها عقب‌نشینی از اقدام نظامی محسوب می‌شد، امکان رفیق کردن یا از بین بردن آن با کمک ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در ایران را به عنوان یکی از گزینه‌ها مطرح کرد.ترامپ هچنین به پیچیدگی چنین عملیاتی در خاک ایران اشاره کرده و گفته بود این مانند عملیات یکسوره در ونزوئلا نخواهد بود. با توجه به این که مقامات ایران در نیروهای مسلح و دستگاه دیپلماسی تاکید کردهاند هرگونه تعامل با آمریکا برای پایان دادن به جنگ بر اساس بی‌اعتمادی مطلق به واشنگتن و برای تأمین منافع ملی مردم ایران انجام می‌شود، از این رو برای تمامی سناریوها، از جمله تکرار حملات متجاوزانه آمادگی کامل وجود دارد. سی‌ان‌ان در این گزارش مدعی شد: استحکامات جدید از سوی ایران لایه دیگری از پیچیدگی را به هرگونه اقدام احتمالی دولت ترامپ برای خارج کردن ذخایر اورانیوم ایران در چارچوب یک توافق احتمالی افزوده است. در ادامه گمانه‌زنی‌های رسانه‌ای درباره مفاد تفاهم‌نامه پایان جنگ که به گفته سید عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران تمامی جزئیات آن در زمان مناسب با عموم مردم به اشتراک گذاشته خواهد شد و تا زمان تکمیل، رسانه‌ها باید از گمانه‌زنی درباره محتوای آن خودداری کنند. سی‌ان‌ان گزارش داد: به گفته یک مقام ارشد دولت آمریکا، دو طرف به توافقی نزدیک می‌شوند که ایران را ملزم می‌کند اورانیوم تنی‌شده خود را به آمریکا تحویل دهد. به گفته این مقام، این مواد در محل منهدم و سپس از کشور خارج می‌شود.طبق اعلام تهران، ذخایر اورانیوم ایران در محل تاسیسات بمباران‌شده ایران از سوی آمریکا در جنگ ۱۲ روزه مدفون شده است. رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز پیشتر گفته بود که معتقد است این مواد عمدتا در محل تاسیسات آسیب‌دیده قرار دارند اما آژانس به دسترسی به این تاسیسات نیاز دارد تا مقادیر آن را راستی‌آزمایی کند.

امید، اعتماد و مشارکت اجتماعی پس از جنگ افزایش پیدا کرده است:

سه مأموریت حکمرانی برای حفظ انسجام ملی

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس تأکید کرد: جنگ اخیر موجب احیای امید اجتماعی، تقویت انسجام ملی و افزایش اعتماد عمومی شده است.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، بابک نگاهداری، در نهمین نشست استماع نخبگانی در خصوص بررسی راهکارهای حفظ و ارتقای سرمایه اجتماعی در فضای جنگ و پساجنگ ذیل طرح سیمرغ رمضان(پویش خرد ملی برای ایران برخاسته) با اشاره به این نکته که ملت‌ها در تاریخ خود لحظاتی را تجربه می‌کنند که فراتر از یک رخداد سیاسی یا نظامی، به نقطه‌ای برای بازشناسی هویت جمعی و بازیابی توانمندی‌های درونی آنان تبدیل می‌شود، بیان داشت: آنچه ملت بزرگ ایران در جریان جنگ تحمیلی اخیر تجربه کرد، از همین سنخ است؛ رخدادی که در کنار ابعاد امنیتی و سیاسی، یک واقعیت اجتماعی عمیق را نیز آشکار ساخت و آن، ظرفیت کم‌نظیر جامعه ایرانی برای بازتولید انسجام ملی در لحظات سرنوشت‌ساز بود. وی افزود: اگر بخواهیم با نگاه علمی و مبتنی بر داده به این تجربه بنگریم، باید اذعان کنیم که وقوع یک تهدید فراگیر خارجی، شرایطی را پدید آورد که بسیاری از شکاف‌ها تحت‌الشعاع یک هویت مشترک و فراگیر قرار گرفت و نوعی همبستگی ملی کم‌نظیر را شکل داد. نگاهداری در ادامه سخنان خود گفت: نتایج پیمایش‌های ملی که در روزهای پس از جنگ انجام شده‌اند، تصویری روشن از این تحول اجتماعی ارائه می‌کنند. یکی از مهم‌ترین یافته‌ها آن است که نزدیک به ۷۲ درصد مردم ایران معتقدند آینده کشور پس از این جنگ بهتر از گذشته خواهد بود که این عدد صرفاً یک شاخص افکار عمومی نیست؛ بلکه نشانه‌ای از احیای امید اجتماعی است. رئیس مرکز پژوهش های مجلس در بخش دیگری از سخنان خود بیان داشت: یافته مهم دیگر آن است که ۶۶ درصد مردم، ایران را پیروز قطعی این نبرد ارزیابی کرده‌اند که فارغ از تحلیل‌های نظامی و سیاسی، آنچه در اینجا اهمیت دارد، شکل‌گیری یک ادراک عمومی از اقتدار ملی است. نگاهداری در این گزارش تصریح کرد: براساس یافته‌های موجود، ۸۵.۷ درصد مردم با محدود شدن توان موشکی کشور مخالفند. این موضوع نشان می‌دهد که درک عمومی جامعه از الزامات امنیت ملی، به سطحی فراتر از اختلافات سیاسی و جناحی ارتقا یافته و به یک فهم مشترک ملی تبدیل شده است. نگاهداری بیان داشت: اما شاید یکی از مهم‌ترین ابعاد این همبستگی ملی، حضور فعال مردم در عرصه عمومی باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که ۲۶ درصد شهروندان به‌طور مستمر در اجتماعات و برنامه‌های مرتبط با حمایت از کشور حضور داشته‌اند و بین ۵۳ درصد مردم بر اساس نتایج مرکز تحلیل اجتماعی متا تا ۶۸ درصد مردم براساس نتایج مرکز افکارسنجی ملت، دست‌کم یک بار در این تجمعات مشارکت کرده‌اند. وی در ادامه توضیح داد: این آمار حامل یک پیام مهم است. خیابان و عرصه عمومی در این مقطع، صرفاً محل حضور گروه‌های سیاسی همسو نبود؛ بلکه به بستری برای ظهور «ما»ی ملی تبدیل شد. به همین دلیل است که نزدیک به ۶۸ درصد مردم خواهان استمرار چنین اجتماعات و مناسبت‌هایی هستند. این مطالبه اجتماعی نشان می‌دهد که جامعه نیازمند مسیرهایی برای ابراز هویت جمعی و مشارکت ملی است.

وی در اشاره به ابعاد دیگر تحول در حوزه اجتماعی هم گفت: بعد دیگر این تحول، بازسازی اعتماد عمومی به نهادهای کشور است. مطابق پیمایش‌های انجام‌شده، بیش از ۸۰ درصد مردم براساس نتایج مرکز تحقیقات صدا و سیما، عملکرد دولت در مدیریت شرایط جنگی و تأمین کالاهای اساسی را مناسب یا بسیار مناسب ارزیابی کرده‌اند. وی ادامه داد: همچنین حدود ۸۷ درصد مردم عملکرد نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران را قوی یا بسیار قوی ارزیابی کرده‌اند و سطح اعتماد به نیروهای مسلح به مرزهای تاریخی خود نزدیک شده است. این اعتماد، صرفاً محصول موفقیت‌های نظامی نیست؛ بلکه نتیجه احساس امنیت، اطمینان و همدلی میان مردم و مدافعان کشور است. نگاهداری در ادامه سخنان خود به فرصت تاریخی جامعه ایران اشاره کرد و گفت: به همین دلیل، امروز در برابر یک پنجره فرصت تاریخی قرار داریم؛ پنجره‌ای که شاید تنها چند ماه گشوده باشد. اگر در این فرصت، سرمایه اجتماعی شکل‌گرفته به سازوکارهای پایدار مشارکت مردمی، شفافیت، پاسخگویی و حکمرانی کارآمد تبدیل شود می‌تواند به یکی از مهم‌ترین پشتوانه‌های پیشرفت ایران در دهه‌های آینده بدل گردد. وی تصریح کرد: به باور من، مهم‌ترین دستاورد این مقطع تاریخی نه صرفاً افزایش اعتماد نه افزایش مشارکت و نه حتی افزایش امید اجتماعی است؛ بلکه ظهور نوعی «سوژگی ملی» در جامعه ایران است.

یادداشت

ترامپ در مسیر جیمی کارتر!

هادی ابراهیمی کیایی

در حالی که از چندین ماه قبل، لانه جاسوسی آمریکا توسط دانشجویان مسلمان پیرو خط امام در تهران به تصرف درآمده و تهدیدات دولت آمریکا بر ملت و دولت ایران تأثیری نگذاشته بود، جیمی کارتر، رئیس‌جمهور وقت آمریکا با ارسال پیامی به جمهوری اسلامی ایران، به شکست سیاست‌های دولتش اشاره کرد. اعتراف آشکار و صریح کارتر به حقانیت موضع‌گیری انقلاب اسلامی ایران و اشغال لانه جاسوسی آمریکا، مفهومی جز به بن‌بست رسیدن دیپلماسی در آمریکا نیست. او اعتراف کرد که در رأس یک نظام سیاسی قرار داشته و دست به کارهایی زده که باید محکوم شوند. این اعترافات در حالی صورت گرفت که شیطان بزرگ در روزهای بمد با حمله نظامی به ایران، قصد آزادسازی گروگان‌ها را داشت؛ اما با عنایات الهی، در دام جهنم طبس گرفتار آمدند و شکست سنگین دیگری برای آنان رقم خورد.

آمریکا در دوران ریاست‌جمهوری کارتر و با وقوع انقلاب اسلامی، «از دست دادن ایران» را تجربه کرد؛ تجربه‌ای ناگوار که کام دموکرات‌ها را نیز تلخ کرد و با پذیرش شکست از ریگان جمهوری‌خواه، بر تلخی آن افزوده شد. کارتر رویه‌ای هماهنگ در مورد ایران دنبال نکرد و به‌سادگی نسبت به برخی حوادث که هیچ‌گونه شناخت یا کنترلی بر آن‌ها نداشت، واکنش نشان داد و اشتباهات فاحشی را مرتکب شد. این اقدامات انتقادآمیز را در جامعه آمریکا به دنبال داشت که منجر به شکست او در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا شد. شکست در بحران ایران باعث شد که کارتر به عنوان یک شخصیت «ضعیف» مورد حمله قرار گیرد؛ تصویری که او به سختی توانست از آن رهایی یابد. در حالی که جمهوری‌خواهان او را نقطه مقابل سیاست خارجی قدرتمند خود نشان می‌دادند. بنابراین یک رژیم استبدادی همچون حکومت شاهنشاهی، بهترین گزینه‌ای بود که حافظ و تأمین‌کننده منافع آمریکایی‌ها باشد و به همین دلیل آمریکا، تا پیش از اوج‌گیری تحولات انقلاب در سال‌های ۵۶ و ۵۷، کاملاً از رژیم شاه حمایت می‌کرد و در مقابل، شاه نیز تا آخر به سرسپردگی به اربابان آمریکایی خود وفادار بود. در سفری که کارتر، رئیس‌جمهور آمریکا در سال ۵۶ به ایران داشت، ایران را با وجود شاه، «جزیره ثبات» در یکی از آشوب‌زده‌ترین نقاط جهان نامید. اقدامات کارتر در زمینه حفظ و گسترش رابطه تسلیحاتی با شاه که به وضوح در نمونه «آواکس» نمایان شد، نشان‌دهنده فقدان جایگزینی مناسب برای سیاست منطقه‌ای ایالات متحده در خلیج فارس در اواخر دهه ۱۹۷۰ است. همچنین این رویداد، محدودیت‌هایی را که نظام بین‌المللی برای رهبران ملی در سیاست‌گذاری خارجی ایجاد می‌کند، نشان می‌دهد. با روی کار آمدن کارتر، بی‌تجربگی و ضعف دانش او در سیاست خارجی به سرعت آشکار شد. تمهد بی‌چون و چرای کارتر به حقوق بشر و کنترل قراردادهای تسلیحاتی، دستور کار متناقض و ناکارآمدی در سیاست خارجی را ایجاد کرد که قرارداد آواکس با ایران، اولین شواهد این ناهماهنگی را نشان می‌دهد؛ چرا که کارتر نه تنها سوابق تاریک محمدرضا پهلوی را در زمینه حقوق بشر نادیده گرفت، بلکه فروش تسلیحات به ایران را هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی افزایش داد. آواکس تنها بخشی از بسته فروش تسلیحات در سال ۱۹۷۷ بود که در مجموع از قراردادهای نظامی سال‌های قبل مفصل‌تر بود. با نگاهی دقیق به تاریخ، توضیح اینکه چرا کارتر که مدعی کنترل تسلیحات و حقوق بشر بود، از دیکتاتوری که به دلیل شکنجه مخالفان سیاسی خود شهره عام و خاص بود، دفاع کرد و میلیاردها دلار اسلحه به او فروخت، دشوار است. بررسی گفتمان سیاست خارجی کارتر نشان می‌دهد که او در زمانی که موضوع کشورهای کم‌اهمیتی مثل برزیل، آرژانتین و شیلی به میان آمد، کاملاً خود را پایبند به ارزش‌های حقوق بشری معرفی کرد؛ اما وقتی که پای شرکای ارزشمندتری مثل ایران به میان آمد، واقع‌گرایی صرف ثبدیل به هسته مرکزی سیاست خارجی‌اش شد. درباره ایران، اتهامات حقوق بشری و شکنجه مخالفان توسط محمدرضا شاه، در درجه پایین‌تری نسبت به حفاظت از منافع آمریکا در منطقه خلیج فارس قرار می‌گرفت. تنها چند ماه از ریاست‌جمهوری کارتر لازم بود که او چهره واقعی خود را از یک «لیبرال پایبند به اصول» به یک «واقع‌گرای بی‌تفاوت به ارزش‌های لیبرال» تغییر دهد.

امروز هم محاسبه اشتباه و فاجعه‌بار ترامپ درباره ایران و امتناع او از پذیرش اجتناب‌ناپذیری شکست، نه تنها جهان را به سمت رکود سوق می‌دهد و رنج میلیون‌ها نفر را به همراه دارد، بلکه آخرین بالتاق آمریکا در خاورمیانه، مانند بالتاق‌های قدیمی آن است؛ مانند جنگ‌های افغانستان و عراق، این بالتاقی است که ناشی از سوءتفاهم فاجعه‌بار در مورد کشورها، ناتوانی در درک محدودیت‌های قدرت و فقدان کامل هرگونه استراتژی منسجم است. به‌نظر می‌رسد این برآورد تقط ناظر به مشکلات اساسی است. این مسائل عبارت‌اند از: «عدم شناخت و درک درست تیم امنیت ملی ترامپ در خصوص مسائل جاری در منطقه تقرب آسیا»، «تصویرسازی مشاوران، رسانه‌ها و اندیشکده‌های وابسته به لابی اسرائیل» و در نهایت، «فشار فزاینده دولت نتانیاهو به ترامپ برای حمله به ایران از طریق تهدید به اقدام مستقل تا گروکشی اخلاقی با پرونده ایپستین». شکست محاسباتی ترامپ در برابر ایران و تغییر رویکرد اعراب، به گفته ریچارد هلمز، رئیس سابق شورای روابط خارجی آمریکا، ایران ثابت کرده است که بسیار کارآمدتر و مقاوم‌تر از آن چیزی است که ترامپ تصور آن را می‌کرد. رئیس سابق شورای روابط خارجی آمریکا در این خصوص اضافه کرد: «تقریباً تمام فرضیات او (ترامپ) اشتباه از آب درآمد.» بنابراین، مهم‌ترین دستاورد «جنگ رمضان»، ظهور قدرت جهانی جمهوری اسلامی ایران و پذیرش جایگاه بین‌المللی آن است که کنترل کامل بر تنگه هرمز و شکستن شاخ آمریکا، تنها دو مورد از دستاوردهای آن هستند. و این حقیقت، معنای آیه «إِن يَنصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ» (اگر خدا یاری‌تان کند، هیچ‌کس بر شما غالب نخواهد شد) است. ایران به در حوزه موشکی و چه پهپادی، هنوز بخش مهم قابلیت‌های خود را وارد میدان نکرده است. در عین حال، در حوزه پدافندی نیز می‌بینیم که ایران به تدریج در حال رو کردن قدرت خود است و پرنده‌های متخاصم را بیش از پیش سرنگون می‌کند.

همه این موارد نشان می‌دهد که ایران همان‌طور که هشدار داده بود، از پیش خود را برای یک جنگ طولانی‌مدت منطقه‌ای آماده کرده است. این در حالی است که دشمن آمریکایی-صهیونی و نوکران او در حاشیه خلیج فارس، به دلیل باطل شدن تصور «جنگ ۴۸ ساعته» و ادامه‌دار شدن جنگ، به‌شدت آشفته هستند.

zamanagahi@chmail.ir